

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційне дослідження Усачова Євгена Ігоровича «Адміністративно-правові засади контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби в сучасних умовах», подане на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Сучасний етап становлення України характеризується проведенням радикальних реформ. Зміни, що відбуваються в економічному, політичному та суспільному житті країни, неминуче призводять до необхідності вдосконалення правового регулювання суспільних відносин, зокрема тих, що виникають у сфері виконання та відбування кримінальних покарань. Регулювання цих відносин є одним із основних елементів державного управління і потребують належного адміністративно-правового забезпечення. Зокрема, особлива увага приділяється налагодженню дієвих механізмів контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України. При цьому контроль за діяльністю вказаного суб'єкта повинен бути здійснений і на всіх стадіях реформування (розвитку) пенітенціарної системи України.

Таким чином, із зазначеного вище слідує, що дисертаційне дослідження Усачова Євгена Ігоровича на тему: «Адміністративно-правові засади контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби в сучасних умовах» є актуальним та таким, що здатне вирішити цілу низку практичних та теоретичних проблемних питань у зазначеній сфері.

Про актуальність дослідження свідчить те, що робота виконана у відповідності до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 № 942, Концепції Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, схваленої Законом України від 21 листопада 2002 року № 228-IV, відповідає пп. 1–6 Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016–2020 роки, затверджених Загальними зборами НАПрН України 3 березня 2016 року.

Виходячи з актуальності теми дисертаційного дослідження, автором досить точно визначено об'єкт і предмет дослідження. Чітко визначено його мету, для успішного досягнення якої було правильно окреслено низку задач.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження зумовлено досить раціональною та внутрішньо узгодженою структурою дисертаційної роботи. Узагальнений в роботі теоретичний та нормативний матеріал аналізується з використанням виваженого методологічного апарату, який включає як загальнонаукові, так і конкретні наукові методи пізнання, зокрема: статистичний, логіко-семантичний, порівняльно-правовий, методи класифікації, групування, системно-структурний, системно-функціональний та інші методи пізнання. Загалом, методи дослідження є цілком сучасними й обґрунтованими, що стало запорукою успішного вирішення поставлених дисертантом задач. Високий ступінь вірогідності й наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу літературних джерел, нормативних актів, зокрема, Конституції України, міжнародно-правових актів, законів України, актів Президента та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

Наукова новизна одержаних результатів полягає, насамперед у тому, що дисертація є однією з перших спроб на узагальненому рівні, з використанням сучасних методів пізнання та урахуванням новітніх досягнень науки адміністративного права виконати комплексне дослідження адміністративно-правових засад контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби в сучасних умовах, що дозволило обґрунтувати низку нових концептуальних положень і висновків, надати практичні рекомендації та пропозиції з досліджуваних питань.

На особливу увагу заслуговують наступні положення, висновки, рекомендації та пропозиції, що викладені в дисертації, і які найбільш наочно демонструють її наукову новизну, теоретичну та практичну значущість:

- наголошено на багатоаспектності діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України як об'єкту контролю. Зокрема, мова йде про розрізнення діяльності, що здійснюється таким суб'єктом у цілому, а також її окремих проявів або ж напрямків, що реалізуються задля забезпечення досягнення спільної мети такої діяльності;

- висновок про те, що більш вузькі напрямки діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України як об'єкту контролю реалізуються структурними елементами даної інституції – Мін'юстом і його територіальними (міжрегіональними) органами управління, уповноваженими органами з питань пробації, установами виконання покарань і слідчими ізоляторами, підприємствами установ виконання покарань, закладами охорони здоров'я. Звичайно до складу Державної кримінально-виконавчої служби України входить ще ряд суб'єктів, які відповідальні за забезпечення функціонування даної інституції. Наприклад, мова може йти про кадрове, фінансове, інформаційно-аналітичне забезпечення;

- удосконалено класифікацію принципів здійснення контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України з урахуванням сфери дії окремого з принципів. За даним критерієм принципи контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України розподілені на: загальноправові – верховенство права, гуманізм, справедливість, законність, рівність; міжгалузеві – гласність, політична нейтральність, професіоналізм, ефективність, дієвість; галузеві – взаємодія, безперервність, плановість, оперативність, об'єктивність;

- з метою вдосконалення контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України в сучасних умовах запропоновано: а) сформулювати та закріпити на офіційному рівні чітке визначення, що слід розуміти під контролем та наглядом у сфері виконання покарання; б) чітко сформулювати перелік цілей, завдань та принципів досліджуваного контролю; в) окреслити чіткий перелік суб'єктів, які мають право здійснювати контроль за реалізацією державної політики у сфері виконання покарань, із конкретизацією

їх компетенції у даному питанні; г) конкретизувати напрямки та форми проведення контрольних заходів. Очевидно, що вони мають визначатися з урахуванням специфіки правового статусу, зокрема функціонального призначення, суб'єктів контролю; г) удосконалити механізм реалізації рішень і висновків, що за результатами проведення контрольних заходів, були прийняті, зроблені відповідними суб'єктами контролю.

В дисертації сформульовано й інші цікаві та корисні положення і висновки.

Однак, як і при дослідженні будь-якої складної та нової теоретичної проблеми, в зазначеному дисертаційному дослідженні міститься чимало спірних, неузгоджених і не зовсім обґрунтованих положень, які можуть стати підґрунтям подальшої наукової дискусії та напрямами подальшої розробки даної проблеми. До них варто віднести:

1. Серед загальноправових принципів контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України дисертант одним із перших розглядає принцип верховенства права. При цьому вказаному принципу приділяється найбільша увага. Вважаємо, що такий принцип здебільш слід розглядати не в контексті здійснення контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України, а в межах власне такої діяльності. Тобто мова йде про його застосування Державною кримінально-виконавчою службою України під час виконання кримінальних покарань.

2. У підрозділі 1.2 та 2.3 дисертант розглядає прокурорський нагляд як один з різновидів контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України. Проте, сутність даного напрямку діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України, як і сама її назва свідчить про те, що його слід відносити не до контролю, а до хоч і схожого, однак не ідентичного державного нагляду. Про відмінності контролю та нагляду неодноразово наголошувалось на сторінках наукової літератури.

3. Вважаємо, що під час розгляду правових засад контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України недостатня

увага приділена локальному рівню нормативно-правового регулювання даних суспільних відносин. Так само в підрозділі 2.3 при визначенні сутності та видів суб'єктів контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України недостатня увага приділена органам місцевого самоврядування та місцевим державним адміністраціям. З огляду на процеси децентралізації, які мають місце в нашій країні, дослідити компетенцію вказаних суб'єктів і правові засади їх діяльності в зазначеній сфері суспільних відносин є вкрай актуально.

4. У роботі властива дещо надмірна наукова обережність і коректність автора, що знаходить свій прояв у відсутності критичного аналізу поглядів інших науковців, котрі займались (займаються) проблемами здійснення контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України. Мова йде саме про критичний підхід до позицій авторів, тобто наявність непогодження (критики, зауважень) до думки тих чи інших фахівців. У роботі не досить часто зустрічаються ці важливі елементи наукової роботи.

Разом із тим, зазначені зауваження носять дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної Усачовим Є.І. дисертаційної роботи та не знижують її достатній науково-теоретичний рівень й практичну значущість.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть бути використані у: науково-дослідній роботі; правотворчості; навчальному процесі та практичній діяльності. Використання під час роботи над дисертацією широкої нормативної, науково-теоретичної бази, законодавства України, у тому числі зарубіжного та статистичних даних, підтверджує висновок про достатню обґрунтованість та достовірність отриманих результатів.

Основні результати дисертації досить повно викладені в 6 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав, 3 тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях. Дисертацію й автореферат оформлено відповідно до

встановлених МОН України вимог.

Наведене дозволяє зробити висновок, що дисертаційне дослідження «Адміністративно-правові засади контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби в сучасних умовах» виконане на належному науково-теоретичному рівні, є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують конкретну наукову проблему, що має суттєве значення для науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю, достовірністю й обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, а її автор – Усачов Євген Ігорович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**Викладач відділу підвищення кваліфікації прокурорів
з нагляду за додержанням законів при виконанні
судових рішень у кримінальних провадженнях
інституту підвищення кваліфікації прокурорів
Національної академії прокуратури України,
кандидат юридичних наук**

Костянтин Шкарупа

Підпис

Начальник відділу
документального забезпечення

" 20 року

